

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ВБРАННЯ

Презентацію створив Дутка Максим, 10-А клас

ЗМІСТ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

- ❖ Опис
- ❖ Національний одяг козацької доби
- ❖ Одяг шляхти
- ❖ Одяг посполитих
- ❖ Жіночий одяг

ОПИС

❖ В основному український національний одяг має однакові складові. Весь одяг відрізнявся в залежності від пори року (літній і зимовий), соціального стану населення українських земель (шляхта, козаки (військовики), міське населення, посполиті, сільське населення, чумаки), від природньо-кліматичних особливостей місцевості, тобто одяг населення лісової смуги (Полісся) відрізнявся від одягу гірського населення (гуцулів, бойків, лемків) та від лісо-степових (Поділля, Наддністрянщина, Слобідська Україна) або степових земель (Запорозжя, Бессарабія). Також вбрання було святковим (повний стрій) та на кожний день. За основу національного вбрання береться повний святковий стрій. Основні елементи українського народного вбрання були сформовані ще в княжі часи та пізніше майже не змінювалися, про це свідчать назви одягу, які були відомі ще з князівських часів: свита, кожух, сорочка. Українське вбрання має в собі риси скіфського та візантійського одягу. На незначні зміни в одягу впливали також історичні часи та зміни в державності, межах українських земель. Так одяг княжої доби мав риси візантійської культури, а одяг козацької доби був змінений під впливом пристосування до військового одягу.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОДЯГ КОЗАЦЬКОЇ ДОБИ

Початок козачини історики вважають з початку п'ятнадцятого століття. Після зруйнування останньої Січі (1775 р.), український одяг козацьких часів під впливом культури іншої держави прийшов до занепаду і почав поступово змінюватись. Найбільшого розквіту козацький одяг досяг в сімнадцятому столітті. Під час відродження Української Народної Республіки було сформоване українське військо і деякі полки та курені були одягнуті в козацький одяг старовинного типу. Основним верхнім одягом козацьких часів був *жупан* та *кунтуш*. *Жупан* це одяг пошитий до стану з вузьким коміром-стійкою, який зачіпався на дрібні срібні або золоті гудзики або на гапlickи. *Кунтуш* — це одяг пошитий також до стану з округлим коміром з трикутним вирізом спереду та з розрізаними рукавами, які часто закладались позаду. Жупан міг одягатися самостійно, або поверх жупана одягався контуш.

ОДЯГ ШЛЯХТИ

Українська шляхта носила одяг з шовку, бархату, тонкої шерсті, яка поставлялась з Польщі, Угорщини, Туреччини, Росії. Пани носили вишиті на рукавах та на подолку червоною бавовною або шовком лляні *сорочки* або шовкові, зверху по сорочках обгортали стан *плахтою*, і по плахті носили шовкові або парчові *передники* або одягали дорогі, розшиті срібною або золотою ниткою спідниці. На шії носили кілька ниток *коралів* або *мониста*, або перли чи алмази і кілька рядів золотих монет з золотим або срібним хрестом з коштовним камінням, замість хрестів носили також дукач, іконку або медальйон. Зверху по сорочці носили глухі глазетові або бархатні *корсети* з розпашними полами, щоб видно було спідницю або обстроги — корсети без рукавів, розшиті золотими шнурами, зверху на корсети одівали *кунтуші* з вузькими рукавами. Кунтуші шились з парчі або люстрину в великі квіти.

ОДЯГ ПОСПОЛИТИХ

Посполиті (тобто прості люди) носили *свитки* (чорні, білі, сірі) з сукна. Свитку з капішоном називали — *кобеняк*.

Зимою носили *кожухи*, багатші носили *байбарак* — кожух покритий сукном. Окрім цього носили також *кунтуші*, *киреї*, *сіряки*. На голові носили смушеві чорні або білі *шапки*, на ногах *чоботи*. *Шаровари* носили шерстяні або лляні. *Сорочки* на рукавах та на комірах були завжди вишиті червоною бавовною.

ЖІНОЧИЙ ОДЯГ

Жінки носили просту дергу чорного або коричневого кольору або сукону плахту в клітинку (клітки були червоного, синього кольору, або червоні з синіми.) з запаскою. Дергою обгортали стан по сорочці. Клітинки в плахтах вишивали часто шовком, а за козацьких часів срібною або золотою ниткою. На Полтавщині носили плахти жовтого, а на Чернігівщині зеленого кольору. Спереду до плахти носили яскравого кольору запаску або фартух. Зверху одягали свиту або корсетку, а зимою кожух, в старовинну носили жупани з іноді відкидним коміром розшитим червоними нитками. На ногах носили червоні, жовті або зелені чоботи.

За козацьких часів сорочки вишивали шовком. Дівчата в косу заплітали стрічку. Жінки носили на голові парчовий або шовковий очіпок. На Лебединщині довгасті «кораблики», на Охтарщині круглі очіпки.